

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

FYLKESRÅDMANNEN
Administrasjonsavdelingen

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148

0033 OSLO

04 1944 - 269	
03.03.2005	

Deres ref.:

Saksbehandler: Ragnhild Holte
Direkte innvalg: 51 51 66 07

Saksnr. 02/05809-015
Løpenr. 005050/05
Arkivnr. S11 &00

**FT-SAK 24/05 - HJEMFALL - UTTALELSE TIL NOU 2004:26 -
MELDING OM VEDTAK**

Fylkestinget i Rogaland behandlet ovennevnte sak i sitt møte 1. mars d.å.

5/0 Vedtaket fremkommer av vedlagte saksprotokoll.

Med hilsen

Ragnhild Holte
Fagleder

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkestinget
Møtedato: 01.03.2005
Sak: 0024/05

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 02/05809

Tittel: SAKSPROTOKOLL: HJEMFALL - UTTALELSE TIL NOU 2004:26

Behandling:

Det ble protokollert:

Odd Arild Kvaløy, SP fremmet følgende fellesforslag på vegne av SP, AP, KrF, V:

- .1. Som innstillingen pkt. 1.
- .2. Rogaland fylkeskommune mener det er behov for en grundigere avklaring av EØS-avtalens handlingsrom og av hvilke hensiktsmessige hjemfallsmodeller som etter en slik avklaring er gjennomførbare.
Flertallets innstilling er bla. a. tuftet på en EØS utreders synspunkter. En annen uavhengig utredning utført av leder av Senter for europarett ved universitetet i Oslo, prof. dr. juris Finn Arnesen trekker på vesentlige områder helt andre konklusjoner enn utvalgets utreder. Det er derfor ikke grunnlag for en endelig behandling av hjemfallsaken i Stortinget nå.
Rogaland fylkeskommune mener at offentlige eierinteresser og kontroll med vannkraften må sikres. Dette er en så viktig sak at Norge må ta nye runder med ESA. På bakgrunn av dette ber Rogaland fylkeskommune om at hjemfallsaken ikke fremmes for Stortinget i tråd med Hjemfallsutvalgets innstilling.
- .3. Rogaland Fylkeskommune støtter mindretallets (KS, LVK og LO) uttalelse i kap. 10.4.3 hvor det bla heter "Våre vassdrag og vannkraftproduksjonen har i seg verdier som rekker langt ut over bedrifts- og samfunnsøkonomiske modeller. (.....) Disse medlemmene ser det derfor slik at verken skatte- eller konsesjonsreglene fullt ut ivaretar de sterke samfunnsmessige behov for styring og kontroll som foreligger i vannkraftsektoren. Det offentlige eierskapet har derfor en stor egenverdi. (.....) Bare gjennom omfattende offentlig eierskap kan disse verdiene sikres for senere generasjoner."
- .4. Rogaland fylkeskommune mener derfor det er viktig å ivareta en hjemfallsordning som sikrer norsk offentlig eierskap, men som og ivaretar lokalt og regionalt eierskap.

- .5. Av de modeller som behandles i NOU 2004:26 er Transaksjonsmodellen kombinert med utleie den som etter Rogaland fylkeskommune best ivaretar hensiktene med en hjemfallsordning. Modellen innebærer at alle kjøpere likestilles ved at de underlegges tidsbegrenset konsesjon på 60 år, mens dagens offentlige eiere beholder sine evigvarende konsesjoner så lenge de ikke selger. Hvis det blir absolutt påkrevd å gjennomføre endringer i hjemfallsordningen, må derfor transaksjonsalternativet legges til grunn.
- .6. Det regelverk som hjemfallsutvalget foreslår, vil i praksis bety en full markedsåpning og bidra til et sterkt salgspress i kraftsektoren. Den betydelige kapital som trengs for oppkjøp, vil først og fremst være å finne i store utenlandske foretak. Flertallsforslaget vil derfor kunne føre til salg av kraftressurser framfor å være en stimulans til fortsatt lokalt og nasjonalt eierskap.
Dette alternativet (partielt hjemfall) vil innebære en reell risiko for at 1/3 av vannkraftressursene kan havne på private/utenlandske hender til evig tid. En ordning med partielt hjemfall må derfor avvises. Modellen ivaretar verken de nasjonale interesser eller hensynet til dagens kommunale og fylkeskommunale eiere som ønsker å ivareta et fortsatt eierskap.
Vannkraften er naturressurser som må forvaltes slik at de gir inntekter og arbeidsplasser lokalt og nasjonalt i et langsiktig perspektiv. Kommuner og fylker bør fortsatt være betydelige eiere i kraftsektoren. Et spredt, offentlig eierskap er det beste for å sikre styring med kraftressursene. Et evt. hjemfall til staten må derfor kompenseres fullt ut til kommuner og fylkeskommuner.

Ragnhild Osmundsen, H fremmet følgende forslag:

3. Utvalget har avdekket problemstillinger som ikke var på det rene eller som er mer omfattende og annerledes enn antatt da utvalget fikk sitt mandat. Det er uakseptabelt at utvalgets mandat var til hinder for å vurdere om det finnes mer formålstjenlige regler enn de regler om hjemfall som nå er foreslått. Det tilrås at det foretas en tilleggsutredning for å komme frem til "robuste" regler som tilgodeser hovedhensynet utvalgets medlemmer er enige om, og kravet fra ESA. Utredningsarbeidet bør derfor fortsettes med et revidert mandat som må formuleres slik at alle relevante problemstillinger, herunder spørsmålet om avvikling av hjemfallsinstituttet, blir utredet.
- .4. Dersom hjemfallsinstituttet blir videreført og da også omfatter de kommunalt og fylkeskommunalt eide kraftverkene, må disse eierne sikres full kompensasjon. Denne kompensasjonsordningen må i tilfelle hjemles i et nytt lovverk.

Klara Tveit, SV fremmet følgende forslag:

- .1. Som en grunnleggende premiss for en fortsatt utredning av hjemfallsspørsmålet må det avklares om EØS-avtalen omfatter forvaltningen av vannkraftressursene, og i tilfelle hvor langt avtalen rekker.
- .2. Rogaland fylkeskommune forutsetter at myndighetene finner fram til en praktisk organisering av eierskap og forvaltning av den norske vannkraftformuen. Dette skal

sikre 100% offentlig, norsk eierskap til kraftanleggene. Kommuner og fylkeskommuner skal fortsatt unntas fra hjemfall.

3. Rogaland fylkeskommune mener at realitetsbehandlingen vedrørende NOU 2004:26 må utsettes til etter valget 2005.

Votering:

Tveits forslag til pkt. 1 fikk 14 stemmer (SV, H) og falt.
Tveits forslag til pkt. 2 fikk 4 stemmer (SV) og falt.
Tveits forslag til pkt. 3 fikk 14 stemmer (SV, H) og falt.
Innstillingen pkt. 1 tiltres enstemmig.
Innstillingens pkt. 2 fikk 21 stemmer (FrP, H) og falt.
Fellesforslaget pkt. 2 tiltres med 36 mot 11 stemmer (FrP).
Fellesforslaget pkt. 3 fikk 22 stemmer (SP, AP, KrF, V, PP) og falt.
Fellesforslaget pkt. 4 tiltres med 26 mot 21 stemmer (FrP, H).
Fellesforslaget pkt. 5 fikk 22 stemmer (SP, AP, KrF, V, PP) og falt.
Fellesforslaget pkt. 6 tiltres med 26 mot 21 stemmer (FrP, H).
Osmundsens forslag til pkt. 3 fikk 21 stemmer (FrP, H) og falt.
Osmundsens forslag til pkt. 4 fikk 21 stemmer (FrP, H) og falt.

Vedtak:

1. Rogaland Fylkeskommune er enig med Hjemfallsutvalget når det på side 12 i innstillingen uttaler:
"Vassdragene representerer fornybare og evigvarende ressurser av stor nasjonal verdi både økonomisk og miljømessig. I dag er kraftproduksjon den viktigste økonomiske utnyttelsen. Vannkraften utgjør 99 prosent av kraftproduksjonen i landet og er av grunnleggende betydning for verdiskapingen og velferden. Norge har et unikt fortrinn i å utnytte disse naturressursene til kraftproduksjon. For å sikre at vassdragsressursene blir utnyttet på best mulig måte ut fra samfunnets interesser nå og i fremtiden, er det nødvendig med et godt utbygd system av økonomiske og administrative virkemidler."
2. Rogaland fylkeskommune mener det er behov for en grundigere avklaring av EØS-avtalens handlingsrom og av hvilke hensiktsmessige hjemfallsmodeller som etter en slik avklaring er gjennomførbare.
Flertallets innstilling er bla. a. tuftet på en EØS utreders synspunkter. En annen uavhengig utredning utført av leder av Senter for europarett ved universitetet i Oslo, prof. dr. juris Finn Arnesen trekker på vesentlige områder helt andre konklusjoner enn utvalgets utreder. Det er derfor ikke grunnlag for en endelig behandling av hjemfallsaken i Stortinget nå.
Rogaland fylkeskommune mener at offentlige eierinteresser og kontroll med vannkraften må sikres. Dette er en så viktig sak at Norge må ta nye runder med ESA.

På bakgrunn av dette ber Rogaland fylkeskommune om at hjemfallsaken ikke fremmes for Stortinget i tråd med Hjemfallsutvalgets innstilling.

- .3. Rogaland fylkeskommune mener derfor det er viktig å ivareta en hjemfallsordning som sikrer norsk offentlig eierskap, men som og ivaretar lokalt og regionalt eierskap.
- .4. Det regelverk som hjemfallsutvalget foreslår, vil i praksis bety en full markedsåpning og bidra til et sterkt salgspress i kraftsektoren. Den betydelige kapital som trengs for oppkjøp, vil først og fremst være å finne i store utenlandske foretak. Flertallsforslaget vil derfor kunne føre til salg av kraftressurser framfor å være en stimulans til fortsatt lokalt og nasjonalt eierskap.

Dette alternativet (partielt hjemfall) vil innebære en reell risiko for at 1/3 av vannkraftressursene kan havne på private/utenlandske hender til evig tid. En ordning med partielt hjemfall må derfor avvises. Modellen ivaretar verken de nasjonale interesser eller hensynet til dagens kommunale og fylkeskommunale eiere som ønsker å ivareta et fortsatt eierskap.

Vannkraften er naturressurser som må forvaltes slik at de gir inntekter og arbeidsplasser lokalt og nasjonalt i et langsiktig perspektiv. Kommuner og fylker bør fortsatt være betydelige eiere i kraftsektoren. Et spredt, offentlig eierskap er det beste for å sikre styring med kraftressursene. Et evt. hjemfall til staten må derfor kompenseres fullt ut til kommuner og fylkeskommuner.

3/3-05

R. Yellu